

svoboda
zvířat
organizace
na ochranu zvířat

Ve své kůži

Zajímalo Vás někdy, komu patřily kožešiny, kterými se neoprávněně chlubí někteří lidé? Za kožešinovou módou se skrývá obrovské utrpení tzv. kožešinových zvířat, která jsou na farmách chována v podmínkách, jež naprosto neodpovídají jejich základním potřebám, a tato zvířata tak v žádném ohledu nemohou projevit své přirozené chování. Leták, který držíte v ruce, Vám nabízí vysvětlení.

V České republice se pro kožešiny chovají především norci, lišky a činčily. V současné době se z kožešin těchto zvířat vyrábějí převážně tzv. trimy (lemy oblečení, obuvi, rukavic apod.).

Produkce kožešinových výrobků je spojena se značným utrpením tzv. kožešinových zvířat, která tráví celý život ve strohých, malých klecích, kde chybí jakékoli podněty. Na toto prostředí se neumí adaptovat, což způsobuje rozvoj stereotypního chování (dokola se opakující pohyby) a různých nemocí. Často také dochází k vážným zraněním.

Podmínky na farmách nelze uzpůsobit tak, aby bylo zachováno dobré welfare (životní pohoda) zvířat a aby chov byl zároveň ekonomicky výhodný. Z důvodu vysokých nákladů nejsou mnohá zraněná zvířata ani ošetřována.

Norek americký

(*Mustela vison*)

Norek americký je malá lasicovitá šelma. Váží 0,4 - 1,5 kg a měří 35 - 55 cm.

Tento druh norka je však v Evropě nepůvodní - rozšířil se zde díky únikům z kožešinových farem.

Představuje hrozbu pro některé české živočišné druhy a brání návratu dnes ohroženého a v Evropě původního norka evropského (*Mustela lutreola*).

Na farmě

Norci jsou chováni v klecích bez pevné podlahy, kterou tvoří pouze drátěná oka. Klece většinou obsahují budník a jsou umístěny pod přístřešky. K vodě (kromě pitné) nemají přístup. V jedné kleci jsou často umístěni po dvou až čtyřech jedincích.

V ČR je pro 1 dospělé zvíře (nebo samici s mláděty do odstavu či pro 2 mláďata po odstavu) stanovena minimální plocha klece 2 550 cm² (tedy přibližně velikost papíru A2) a minimální výška 45 cm.

Na farmách jsou norci krmeni jatečným odpadem. Složení potravy je tedy zcela odlišné od jejich přirozené stravy. Kromě toho trpí tím, že v klecích nemohou potravu získávat přirozeným způsobem - lovem, který je pro šelmy velmi důležitý.

Ti, kteří netvoří chovné stádo, jsou zabiti v 6 - 8 měsících.

V přírodě

Norek americký je noční a napůl vodní živočich, prsty má zčásti spojené plovací blánou, což mu umožňuje snadnější plavání a potápění. Žije převážně samotářsky v blízkosti vod, které jsou pro něj životně důležité.

Přes den se ukrývá ve vyhloubených norách. V přírodě se pohybuje v teritoriu až do vzdálenosti 2 km i více.

Řadí se mezi šelmy. Jeho potrava se z 50 - 80 % skládá z vodních živočichů (z ryb, ptáků, žab, mlžů a hryzců).

Ve volné přírodě se může dožít 10 i více let.

Důsledky chovu na farmách: vysoká úmrtnost mláďat dosahující až 30 %, vážné zdravotní problémy, stereotypní chování (někteří jedinci tak tráví až 25 % celkové aktivní doby), okusování kožešiny, sebemrzačení nebo vzájemná agresivita.

Liška obecná

(*Vulpes vulpes*)

Liška obecná je jednou z nejběžnějších šelem v evropské přírodě. Velkou část dne tráví sháněním potravy, převážně v lesnaté krajině, žije ale i v blízkosti lidských obydlí. Její zbarvení je hlavně rezavé, avšak může být i stříbrné až černé. Váží 3 - 10 kg a měří 58 - 77 cm.

Na farmě

Na farmách jsou lišky chovány po jedné nebo dvou.

Pro 1 dospělé zvíře je stanovena plocha klece 8 000 cm² (o něco menší než rozměr papíru A0 nebo obdélník o velikosti přibližně 0,8 m x 0,8 m), pro samici s mláďaty do odstavu 20 000 cm² (obdélník o velikosti 1 m x 2 m), pro 2 mláďata po odstavu 12 000 cm² (obdélník o velikosti cca 1 m x 1 m). Minimální výška klece je 70 cm.

Liškám není umožněn přirozený způsob získávání potravy. Jsou krmeny většinou jatečnými odpady.

Špatný odhad sociální hierarchie na farmě (například umístění podřízených samic do blízkosti samic dominantních) může vést k infanticidě (usmrcování mláďat) či reprodukčním problémům. Jedinci, kteří netvoří chovné stádo, jsou zabiti v 6 - 8 měsících.

V přírodě

V přirozených podmínkách jsou lišky obecné aktivní po dlouhé časové úseky během noci, ráno i večer, avšak přes den se ukrývají v houští nebo v noře v zemi.

Liška obývá různě velká teritoria (od 0,1 do 16 km²), která si značkuje a hlídá.

Liška obecná se řadí mezi šelmy. Její potravu tvoří především hlodavci, zajícovci a ptáci.

Lišky žijí samotářsky po většinu roku a tvoří páry jen v době rozmnožování a po dobu několikaměsíční péče o mláďata. Na některých místech lišky žijí ve skupinách po celý rok a řídí se silnou sociální hierarchií. Mohou se dožít až 12 let.

Důsledky chovu na farmách: abnormální formy chování jako stereotypie, okusování kožešiny, infanticida, bojácnost, reprodukční problémy.

Činčila

(*Chinchilla chinchilla*, *Chinchilla brevicaudata* a *Chinchilla lanigera*)

Činčila je velký hlodavec se stříbrnou srstí a velkýma ušima, který se přirozeně v evropské přírodě nevyskytuje. Dorůstá do 25 - 35 cm a váží 400 - 600 g.

Na farmě

Činčily jsou chovány v klecích v krytých prostorách, v případě malochovatelů v garážích, sklepech apod.

Pro jedno dospělé zvíře a jednu samici s mláďaty do odstavu je požadována plocha 5 000 cm² (tj. přibližně velikost papíru A1) a pro jedno mládě po odstavu 3 300 cm² (o něco větší než formát A2). Minimální výška klece je 100 cm.

Činčilám na farmách je podáváno granulované krmivo, což jim v mnoha případech způsobuje velmi vážné zažívací potíže.

Chovatelé uvádí, že v jedné základní chovné skupině je jeden samec a čtyři samice. Samec probíhá v koridoru uvnitř dvojkleci se samicemi. Jedinci, kteří netvoří chovné stádo, jsou zabiti v 7 - 10 měsících.

V přírodě

Činčily pocházejí z jihoamerických And, kde žijí v kamenitých oblastech podobných poušti.

Jsou to noční zvířata, která se přes den ukrývají v doupěti. Jsou velmi dobří skokani (vyskočí až metr vysoko a dva metry do dálky).

Činčily se živí pouze rostlinnou potravou. V poušti získávají tekutiny pitím kapek vody z rosy.

Žijí v koloniích o 10-100 členech v monogamních párech samců a samic. Délka života se v přírodě pohybuje mezi 10 až 15 lety.

Důsledky chovu na farmách: abnormální chování jako stereotypie (zvířata tak tráví až 21 % aktivní doby), sebemrzačení, jako je okusování kožešiny (10 - 30 % činčil v chovech ČR má kožešinu okousanou v důsledku sebepoškozování nebo od jiných jedinců).

Chcete pomoci?

- > Nekupujte výrobky z pravých kožešin! Nejste-li si jisti, jak rozpoznat pravou kožešinu od umělé, pomůže Vám náš rádce do kapsy, který je ke stažení na www.protisrsti.cz.
- > Šiřte informace o problematice tzv. kožešinových zvířat a kožešinové módy. Na požádání Vám rádi zašleme tištěné materiály (pište na e-mail info@protisrsti.cz).
- > Zapojte se se svým obchodem či firmou do celosvětového programu Obchod bez kožešin (Fur Free Retailer), jehož cílem je podpora bezkožešinové módy. Více informací najdete na www.obchodbezkozsesin.cz.
- > Podepište celosvětovou on-line petici za obchody bez pravých kožešin na www.obchodbezkozsesin.cz. Řekněte o petici svým známým.
- > Podporujte obchodníky, kteří se zapojili do programu Obchod bez kožešin. Jejich aktualizovaný seznam naleznete na webu www.obchodbezkozsesin.cz.

- > Zapojte se do mezinárodní výtvarné soutěže Design Against Fur (Designem proti kožešinám) na pomoc tzv. kožešinovým zvířatům. Je určena studentům středních i vysokých škol. Více na www.dafcr.cz.
- > Podpořte aktivity o. s. Svoboda zvířat. Staňte se jeho členy. Více informací na <http://www.svobodazvirat.cz/zapojte-se/stante-se-clenem.htm> (nebo na e-mailu clenstvi@svobodazvirat.cz).
- > Činnost Svobody zvířat můžete podpořit také finančně, a sice jednorázovým darem na číslo účtu ČSOB Plzeň 235379860/0300 nebo stálou podporou v podobě trvalého příkazu ze svého účtu. Naše práce je na Vašich finančních příspěvcích závislá. Děkujeme!
- > Odešlete dárcovskou SMS ve tvaru DMS SVOBODAZVIRAT na telefonní číslo 87 777. Cena DMS je 30 Kč, Svoboda zvířat obdrží 27 Kč. Více viz www.darcovskasms.cz.

www.svobodazvirat.cz / www.protisrsti.cz / www.dafcr.cz / www.obchodbezkozsesin.cz

Tento materiál byl vyroben díky finančnímu příspěví organizace Bont voor Dieren.